

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

SAYI 50 EYLÜL 2023

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakru-zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi 2 yıldır sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Beyda Topan
Çilem Kılıç
Demet Antepüzümü
Elif Güzel
Emine Selcan Ayaz
Firdevs İzgören
Halit Dursun
Mehmet Ali Keskinkılıç
Melis Özşahin
Mürsel Koç
Rafiye Kalaycıoğlu
Rüveyda H. Çebi
Şehnaz Orhan
Şüheda Bice
Tuğba Bademci
Yusuf Bilal Bayraktar

Editörlerimiz

Merve KAKICI
Meryem ÇAYCI
Özgür AKTAŞ

Kapak İllustrasyon

Ayşe MAVİLİ NARİN

Tasarım

Sıla ERGÜN
Yaren GÜZELKARALAR

Sesli Dergi

Sılanaz KALENDER

Web Tasarım

Emre KIDIR

İletişim

Büşra AYRANCIOĞLU
Sıla Naz KALENDER

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

50. sayı

Eylül /2023

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşılmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 🐦 @gelecegimizkitapta

BU DA SENİN İÇİN

Paylaşmak... "ş" eki işteşlik anlamını taşır. Bu karşılıklı veya beraber yapılma anlamı katar sözcüğe; karşılaşmak gibi sözleşmek gibi belki biraz kavuşmak hatta bakışmak gibi. Biraz senden biraz benden demek neye sahipsen ve ben de neye sahipsem birbirine çarpmadan, misafir gelen arkadaşına oyuncak sepetindekileri göstermek için aniden sepeti ters çeviren çocuk gibi değil de sırayla ortaya dökmek sonra da onları eşit pay etmek demek. Hani küçükken o piti piti yapardık kime denk geleceğini zamanla öğrenip ona göre birinden başlardık ya işte öyle de mızıkçılık yapmadan 😊 Gözümüzü kapatıp saymak ebe olmayı göze alarak her gelene karşı şefkatli, olanın keyifli yanından bizim payımıza az düşmesini bile sorun etmeden. Taşıyabilme kapasitemize fazla gelme ihtimali olan bir parça almayı da göze alarak ama öyle bir karşılıklılık hâli ki zaten bize olduğumuzdan, taşıyabileceğimizden fazla yük olacak olanı da bilen biriyle oturmuş olmak o masaya. Zamanı da paylaşmak gece yarısı salondaki saat başlatırken yarını ve kum taneleri gibi saçılırken ortalığa hiç durmadan yaşamak. Her seferinde saatleri paylaşamıyorsak bile dakikaları es geçmemek bazı günler hatta saniyelerde payını aramak. Dünyanın eteklerini savura savura senin peşinde koştuğu günlerde bile onun için bir an ayırmak usulca bir mendile sarıp sahibine ulaşacağı zamanı beklemek. Korkuyu paylaşmak geceler siyah bir güneş doğurunca ve olmak bilmeyince sabah, katarlarla giden kervanlardan aldığı o endişeden de utanmadan gitmek yanına ama onun da gecesinden çalmayacak kadar uykusunu. Umudu da paylaşmak ama ruh heybesinin alabildiği kadar eklemek usulca, kalanını da evden çıkarken fark ettirmeden cebine koymak eğer dara düşerse bulunsun diye yanibaşında. Tatilin son günü sahil kenarından eve dönerken en güzel deniz kabuğunu bulmaya çalışanlar gibi hevesle ve "bak bu daha güzel al senin olsun" diyebilecek kadar da temiz yürekli. Mutlulukları da paylaşmak lakin kendi sarhoşluğunda kaybolmuş halde gözlerin kapalı ayak uçlarında yükselip etrafında dönerek dans ederken üzerine düştüğün kişiyi de yok saymadan; bir mutluluk pay ederken bir hayal kırıklığının da senin payına düşmesine imkân tanıyarak. Karşındakinin hayal kırıklığına bir parça mutluluk sürüp devam edebilmek demek; mutluluğum yıpranır mı diye de düşünmeden. Hayattan aldığı derslerde bile sadece seninmiş gibi değil de onun için de neler çıkar buradan diye bakmak.

Paylaşmak beraber olması adımların yollar ayrılrsa bile geçen zamanda yürüdüğün patikalarda tırmandığın dağlarda dinlendiğin duraklarda kucakladığın sevgilerde kaçtığın yargılarda gördüklerini duyduklarını düşündüklerini aklına ruhuna yazıp denk düşünce bir bakışta anlatmak.

Paylaşmak ön koşulunda en çok sevgi barındıran bir hâl ve Nazım'ın dizeleriyle sonlandırarak olursam:
"Dün seni sevdim, bugün de seviyorum, öbür gün borcum olsun yaşarsam söz yine seni seveceğim, diyebilecek kadar bir ortaklık kurmak işte.

BİR AĞAÇ BİN NEFES

Bir ağaç yandı boş verdiler.
Yangın başladı bir ağaçla sıçradı bin ağaca.
Ormanın en kuytu derinliklerine dahi çöktü is.
Bir tabiat mahvoldu görmezden geldiler.
Nefesleri hiç kesilmeyecekmişçesine
soludular havayı.
Tabiatın yaşama, yaşamlarına olan katkıların
bilmezden geldiler.
Nesli tükendi canlıların kocaman bir
orman yandı.
Yüzyıllık ağaçlar telef edildi ne uğruna hiç mi?
Sesi çıkmadı, soluduğu hava ciğerini yakmadı
kimsenin.
Oysaki onlar da bir candı.
Hayatı boyunca insana yegâne canan olan bir tek
ağaçlardı.
Orman yandı. Asli olarak dağlanan ciğerler oldu.
İnsan doğaya ettiğini er ya da geç buldu.

Melis ÖZŞAHİN

YOLUM ORMAN ÖMRÜM TALAN

Yüzümde gamze gözlerimdeki ışıklar duman,
Bilmiyorum neden ettin şu gönlümü talan?
İsyan değil bu sözlerim olsun yalan,
Sevdin de gelmedi bu aşık oğlan.

Yürüdüğümüz olsun bir orman,
Yanımda olmasan her şey yalan dolan.
Bir esse poyraz falan,
Üşürsen yansın şu gönlümde kalan...

Hayret bu nasıl hasret!
Neden bu kin nedir nefret?
Sözlerin keskin bıçaktan hayret,
Ölsem üzülürsün elbet.

Dokunma kanasın yaram,
Zaten olmuş hayatım yalan dolan.
İçimde doluyor son kokundan kalan,
Damlasın gözlerim akmasın aman.

Döküldü gözlerimden son perde,
Hangi vedaya yakıştırdı bu sahne?
Belki bir telefon olur çare,
Yaram derin değil ne oldu yâre?

Yâr yazmaz oldu baktım yollara,
Yollar uzundur gitmek ne de zor amal!
Elvedalar acıtır bir helallik alsana,
Olsun hakkım hep helal sana!

Sana ne şiirler ne gazeller yazılsın,
Ama hiçbiri sormaz, söyle nasılsın?
Sorma bende kalan ruhum asılsın,
Ne diyeyim umarım hoşça kalırsın...

Yusuf Bilal BAYRAKTAR

Hayatının direksiyonunda sen mi varsın yoksa zihninin içinde başka birinin oturmasına direksiyonun kontrolünü almasına izin mi verdin?

ORMAN

Merhaba,
Yeni bir yolculuk daha.
Fikirperver dergimizin 50. sayısında.
Kimler kimler var burada.
Emeği geçen herkesin
Ve yazdıklarımı canlandıran senin
Bilmesini isterim
Roller değiştirilmiştir bu yazıda
Bazen yeşil (kalp)
Bazen mor (üçüncü göz) çakranda.
Etrafını rengarenk bembeyazlıkla. (Tepe Çakran)
Var eden tüm canlılara.
Işık olması duasıyla şükranla
Kaynaklara ulaşmak için
Bak Fikirperver 50. sayısına...

DAVET

Her şey bir davet değil miydi? Davetti. Rüyasında hazineye kendisini götürün çocuğu gören Simyacı'daki (Paulo Coelho'nun Simyacı kitabındaki) çobanın hazineyi 'çocuğun sözüne güvenilir' diyerek yola düşmesi ve kendisini götürdüğü yolun kendisini nereye götüreceğini hem bilmeden hem bilerek aslında yolda karşılaştığı heybesinde biriken hazinelerle yolda olma hâli gibi. (Yine Çobanın) Kimi zaman tanımadığı bir adamın dükkanında kristalleri temizlese de temizleme de cebinde metelik olmadan ona sunulacak yemeği yiyeceği bir öğün gibi. Davetti. O hazine kimi zaman kendini görsel şölenine kaptırdığı (kılıç kınısı) kınıya bakarken meteliksiz kalması ve bu sonucun kendisini o öğüne götürmesi idi... Aslında yolda kaybettikleri hiçbir şeysiz bir şey olduğunu öğretti ki ona hıh... Nazım'a göre davet ne idi? Hadi hep birlikte bir kısmını okuyalım/dinleyelim:

...

Kapansın el kapıları, bir daha açılmasın,
Yok edin insanın insana kulluğunu,
Bu dâvet bizim...
Yaşamak, bir ağaç gibi tek ve hür
Ve bir orman gibi kardeşesine,
Bu hasret bizim...

Nazım Hikmet RAN

Sessiz kalmak ile susmak arasındaki fark duymak ile dinlemek arasında da var. Ne kadar kapatırsan kapa kulaklarını yapman gerekenleri yapmadığında bu yağmur bir gün seni de ıslatacak.

Ne kadar ağaç kökü gibi değil mi ? Birbirimizden yok farkımız. Kökleri ile bağlanan her şey gibi zihnimizin içindeki seslere bağlıyız.

dum. Ben de bunu diyenlerden biriyim. Kitap okudum hayatım değişti, demek gerçekçi değildir diyen fikirlerine değer verdiğim bir yazar da tanıdım. Bir kitap hayatınızı değiştiremez hepsi sahtekâr her şey birdir, tek yol vardır diyen Simyacı'daki kralı da duydum... Buraya sığdıramayacağımız kadar fikir geçti değil mi aklınızdan, kiminizin ruhunuzdan... Sizi duyar gibiyim. Hepsini harmanlayalım mı? Yeni bir soru im eden bir cümle gelsin öyleyse; Ya okuduğumuz insanlar!?

Şiire döneceğim merak etmeyin. Kopmadım. Kral'ın dediği gibi olur ya bazen. Her şey bir yola çıkacak. Ormana... Nazım'ın dediği gibi ormana... Ormanda yaşayanların nimetlerinden faydalananların yaptığı gibi ormana... Hunharca ormanı yakanların yaptığı gibi ormana... ORMAN ah orman ah... Toprağından faydalanırken bile nimetin, bu yaz öğrenmiştim ki beşeri olan yerde de doğal alanda bırakılır ki popülasyon bozulmasın'dı.' Bunun için yurduna yurdunun doğallığını/ doğal alanını koruyan bir başkasından bombus arı dahi ithal edersin. Öncesinde ne yapılmış bilir misin? Yok edilmiş bombuslar. Bakınız bombus arı nedir? Daha daha büyük kocaman bağlara/ anlamlara ulaşmadan önce şiir-orman bağlantısına dönelim mi? Ağaçlı olan ormana değil ama... İçinde insan olan görünmeyen bağlarla birbirine bağlı horgörü ile görünen orman... Şiir okunur, kitap okunur, orman okunur insan okunmaz mı? 'insan okuma' kısmından dönelim.

(Yılı verilmemiş gayri resmi zihinlere sahip alanda çalışan kişilerin bulunduğu, kişiler sayılar mevkiler değiştirilerek yazılmış bir anıdır.) Normalde öğretmen idi. Yeni mevkisine geldiği gün ona dedim ki "Size hocam mı dememi istersiniz makamınıza söylenen sözü mü?" Hocam istediğinizi söyleyin, dedi. 5 ay sonra ondan bir fidan dikmek için birinin numarasını istediğimde(buradaki fidan metaforudur. Normalde istediğim kurum içi kazanım için birlikte çalışacağım insanın numarası idi.) "Siz benim şu şu şu makamımı rehber olarak mı kullanıyorsunuz?" dedi. Meğer o sırada -kendi erkeklik tanımıyla- erkek olarak bulunduğu alandan bana sesleniyormuş. Sonradan orada olan birinden öğrendim o da ayrı bir mevzu. Oysa ben onu beni beş ay önce tanıdığım kimliğimle aramıştım. Öğretmenlik kökenli olmayan yedi sekiz kişilik başka yol arkadaşları

Senin elinde. Ormanı büyötmek de yok etmekte, vesveseyi yaşatmakta sonlandırmakta. Her ne kadar zihnimizin içindeki seslere bağılı olsak da değıştirmek dönüştürmek elinde, senin elinde.

vardı eğitim sektörünün içinde!.. En üst dedikleri üstlerinin kökenini bilmiyorum. Üç beş tane okulları vardı. Kendi ormanlarını yaratmışlardı işte. Su sızdıyordu aralarından. Kendi yarattıkları cehenneme gerçekten su sızdıyordu. Sızması için ahlaken onlar gibi olmalıydınız.

Göz gözü görmüyor hep pus, suspustu herkes o ormanda. Nazım'ın dediğı gibi kardeşçesine değıldi bu orman. Hayatın güzelliğinden mahrum çırılçıplak bir sefalet içinde. Katman katman çırılçıplak. Fosilimsi. Her şeyi olan, hiçbir şeyi olmayan, her şeye sahip olduğunu düşünen, daha fazlasına sahip olmak için ezip geçen, sahip çıkmak ve özgürlüğünün birlikteliğı ile saygılı, kendi kişisel menkıbesini gerçekleştirerek yürüyen... Ne çok farklılıklar vardı kendi anlamlarının içinde büyüyen. Tüm bunların içerisinde olan bir başka tanıdığım ise etrafındakilere rağmen kendi kişisel yaşam yolculuğunda var olmaya devam ediyordu, azar azar onu da buduyordu diğere ekip. O kaybolmuyordu kaosta. Umarım onu otuz ay önce tanıdığım gibi kalmaya devam eder. Aksi takdirde canım insan ormanı adına üzülrüm. Bir dakika ne dedim ben. Canım insan ormanı mı?

Ahaha. Evet insan ormanı, hayvan ormanı, ağaç ormanı...

Simyacı' daki herşey birdir fikrinden yola çıkarak canlı cansız herşey bir ormandır diyebilir miyiz? Ağaç ormanını düşünelim. Toprağın altından haberleşiyorlar. (Bakınız BBC Türkçe ağaçlar birbirleriyle gizlice konuşabiliyor. "Bastığın yerleri toprak diyerek geçme tanı! " Videoyu izledikten sonra beni dinlemeye/yazdıklarımı okumaya devam ediniz. Vallahi 1.51 sn'lik bir video çabuçak biter. Manayı anlamak ise bir ömür sürer. Bunu anlayan insan Akbelen'e gidip ağaçları katletmez mesela. Hemde bir termik santrale kömür sağlamak için linyit çıkarılan sahayı genişletmek uğruna yapmaz bunu. Neyi ne uğruna nasıl yaptığınız kim olduğunuzu görünür kılar. Bir ağacın bir dalının dahi kesilmemesi uğruna Yalovadaki köşkü rayların üzerinde metrelerce kaydırarak 'mümkün değil' in tanımını değıştiren Atatürk'ün bir ağacın dahi zayı edilmemesi gerektiğı mesajını vermesi gibi.

Çevrebilimci Suzanne Simard'ın yaptığı araştırmaya göre; ağaçlar toprak altında yayılmış mantarlar ağı ile

Sancı sadece karında olmaz. İçin bilir, gözün bilir, ayakların bilir ,parmakların bilir bir şeyleri yanlış yapıyorsan. Eğer duyarsızlaşmışsan kendini dahi dinlemeye, vay hâline /hâlimize

Bir bilgeye iki genç sorar bil bakalım kelebek avucumuzun içinde ölü mü sağ mı? (Bilge bilmesin diye 'canlı' derse sıkarak canlı olan kelebeği öldürecekler. Ölü derse zaten canlı olan kelebeği bırakacaklar yani yine her halükarda bilge denilen adamın bilmemesine yol açarak kendilerine göre sözde olan itibarını sar-sacaklar bilgenin. Bilge ne demiş olabilir de hayatını kurtarabilir kelebeğin?
Sosyal medyadan bakınız: Avucundaki kelebek /Ahmet Şerif İZGÖREN'İ dinleyiniz.

birbirine ihtiyaçlarını bildirip iletişim kurarlar. Ağaçlar, aralarında simbiyotik ilişki bulunan mantarlar sayesinde kaynaklarını diğer ağaçlarla paylaşabilirler.

Aman Allah'ım bu nasıl bir kişisel menkıbesini gerçekleştirme gücünü paylaşma gücünün bir varlığıdır. Bir buraya bakın bir de bana istediğiniz gibi hitap edin deyip kendi gözünden gördüğü kendine olan saygısını dahi kaybetmiş başkasının gözünden ne kadar eril görüldüğü ile ilgilenen bulunduğu konumun makamından ibaret olan adama bakın. Kral ne demişti? Her şey bir, demişti. Vay be...

Orman...

Orman öylesine bir yer değil. Baksanıza ben sınırlı yaşamımda bir tek Atatürk'ten bahsetsem gerçek ormanı tanımlarmışım ki. Ülkesinin tarihini inşa edip üstüne üstlük bunu Nutuk adını verdiği eser üzerinden bize bırakan adamı okusam, insanı okusam insanı insanı...

Gözünde kibir olan bir ağacın kesilmesini önemser mi önemsemez mi, sorarım size?

Bir dal kesilmesin diye köşkü taşıyan adam bir ormana kıyar mı?

Kendi yaşam felsefesine göre inşa eder insan kendi çevresini. Bu felsefe kimine Davet Şiiri yazdırır kimi Göz *gözü görmüyor hep pus* rapini söyleyen cezanın şarkısının baş kahramanı olur.

Başrolsün. Kendi yaşamının başrolüsün. Başkasının yazdığı senaryonun mu kendi yazdığı senaryonun mu başrolü olmak istiyorsun? Karar senin.

Rapte arama suç, Allah rapin Ceza'sını verdi. Kendi kendinin yaşamının cezası olup yarattığın Cehennemde yanmak/yakmak veya Nazım'ın şiirindeki gibi bir kapanışı aslında sonsuzluk olarak yaşamak/yaşatmak SENİN ELİNDE. Öyleyse yazının başlangıcındaki şiirin sonunu yazının sonu, yine yazının başındaki şiirin anlamını ise yaşamın sonsuzluğu yapalım hadi.

Yaşamak, bir ağaç gibi tek ve hür

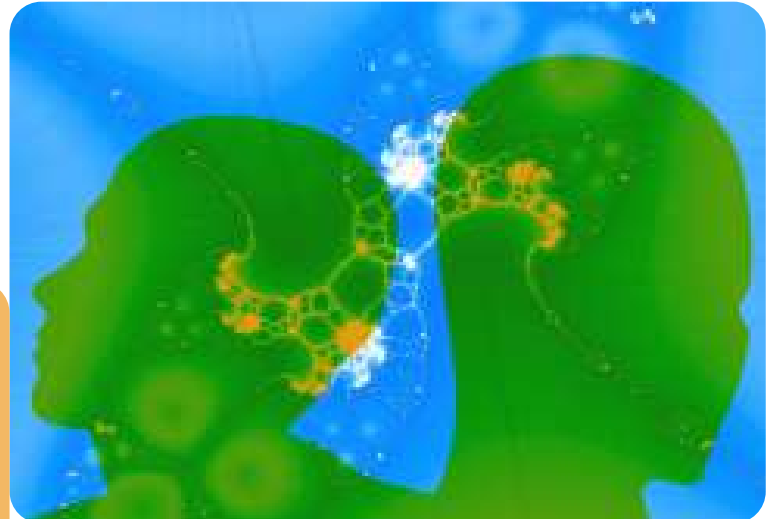
Ve bir orman gibi kardeşesine,

Bu hasret bizim...

Nazım Hikmet RAN.

Demet ANTEPÜZÜMÜ

Her şey birbirine görünmez bağlarla bağlıdır. İnsan da öyle. Herkes kendi gibi olanı gözünden tanır ve herkes bunu bilir.

NEREDEN NERE

- YÖN BULMA

Rivayet bu ya; ağaçların gökyüzünü kapattığı, yaprakların karanlığı derin, iklimi serin ormanlarda “yön bulmaz” demekle lanetlenmiş. Bir daha günün yüzünü göremez, tekrar görür, bastığı kayaya tekrar basar ve çıkamazmış olur gibi. Dediğim gibi, rivayet bu. Her rivayet gerçek gelir kapımıza.

Orhon Türkçesinde orman için “T” kelimesi da küçültme eki olarak eklenen -ğaç ile “ığaç” yani günün gelmiş. Köklerimizden gelen manasıyla her bir ağacın

Orman kelimesinin ise kökü net olmamakla bir karşı koymak için düzenlenmiş yer anlamına gelen “or” risinde günümüzdeki “ağaçlarla kaplı geniş alan” kelime

Orman, zamanla yanına aldığı kelimelerin bir miş. Onların da kafalarını karıştırmış, yollarında kaybolmuş. Düzen anlamıyla bildiğimiz bu kelimenin başına orman ve zorbalığın hâkim olduğu, dezensiz düzen” anlamına müş orman (orman kibarı) ve onu da “kaba saba, görgü

Kelimelere yaptığı etki gibidir orman, var olduğu çok benzeyen ağaçlarla çevrilidir etrafımız burada. Orman tindeyiz. Benzerliğin içindeki detayları yakalamalı, hatırlamalıyız. Başımızdaki gök ile bastığımız toprak arasında çevremizden dip köşe temizlemeliyiz. Zira aynı hataları

Tıpkı hayat gibidir orman, ya da bir benzeri...

YE / ORMAN

AZ OTU -

ırsırtılarıyla şiddetli rüzgârların dans ettiği, otu”na basanlar tekrar ve tekrar o ota bas-
ı, aynı yerde dönüp durur, gördüğü ağacı tek-
ormandan. Devasa bir hapisanede hapsol-
değildir elbet ama çoğu gerçek, rivayetlerle

ha doğrusu harfi kullanılırmış. Yanına
nüzde kullandığımız hâliyle “ağaç” şekline
küçük bir orman olması ne kadar manidar.
rlikte, Eski Türkçede düşman saldırısına
” kelimesine -man eki eklenerek zaman içe-
ne anlamına büründüğü bilinmektedir.
nebze ayağını kaydırması, maksadından sapıt-
olmalarına sebebiyet vermiş. Misal, kanun.
an tebelleş olunca (orman kanunu) “kuvvet
a gelmiş. Ya da zamanla kibarın başına üşüş-
üşüz” anlamına çevirivermiş anında.
ğün hâli değiştirmeye müsaittir. Birbirine
manda isek daima “ayık” olmak mecburiye-
fizamızı kuvvetli dirayetimizi sağlam tut-
aki dengeyi kurmalı, “yön bulmaz otları”nı
rı yaptırmasın bize.

Şüheda BİCE

ARDIÇ AĞACIM

Başımın üstün
Geceleri yıldız
Köklerin benim geldiği
Söyle sen mi çağ
Ağaçlarıyla meşh
Hayret ederim bu
Biliyorum en görkem
Sana baktıkça kö
Sen uzandıkça göğe, yeri gö
Duyuyor mu diğer insanlar
Sen de hissettin mi bir
Ve emindim ba
Ama bilirdim ağaç

ndesin ardıç ağacı
dızlar küpelerin
im yerlere kadar uzanır gibi
ğirdın bizi bu şehre?
urdur bu şehir bence
unun söylenmemesine
lisi de sensin bu ağaçların
ök salıyorum şehrine
sterir salkım saçak parmakların
söylediklerini inan bilmiyorum
oğlan çocuğu geldi dünyaya
abası ağladı onunla
çların hepsi anneydi...

ÇİLEM KILIÇ

ORMAN, İNSAN VE YAŞAM

Ormanlar ve yeşil alanlar, insanların günlük iş hayatının stresinden uzaklaştığı alanların en başında gelen yerlerdir. Ormanlar, gerçekten insanların yaşamında önemli bir yere sahiptir. Günlük hayatın yorgunluğundan, çalışma hayatındaki yorgunluktan ve stresinden uzaklaşmak için veya rahat nefes alabildiği, temiz havanın bol olduğu alanların başında gelen yerlerdir.

Gerçekten ormanları ve yeşil alanları yetiştirmek, korumak önemli görevimiz olmalıdır. Ormanları yetiştirmek kolay değildir. Uzun uğraşlar ve emekle yıllarını alıyor insanların hayatında ormanları yetiştirmek... Ama ne yazık ki yıkmak, yakmak, yok etmek o kadar kolay ki bu güzellikleri...

Güzelim ormanlarımızı, bazı kendini bilmezler, uğraşa gerek kalmadan, rant için, kişisel çıkarları için ve menfaatleri için insanlığın yeşil ve oksijen alanlarını yok ediyorlar. Toplum olarak gerçekten yeşili, ormanı sevmeliyiz, korumalıyız. Bize faydalarından dolayı birinci görevimiz olmalı. Bizim yaşam alanlarımızın başında gelmeli! Ekosistemi korumak doğanın doğal dengesini sağlamak olmalı görevimiz...

Orman denince sadece yeşil alan gelmemeli akıllara, birçok canlının hayatını yaşadığı, bizlerinde doğal oksijen depolarımız ve nefes aldığımız fabrikalarımızdır ormanlar. Birçok alanda ihtiyacımızı karşılayan alanların başında gelir ağaçlar ve ormanlar. Her geçen gün teknolojinin gelişimi, çağdaşlaşma olarak adlandırılır ormanları yok edip yerine betonarmeler kurmak... Farkında olmadan kendimizi, kendi hayatımızı yok ediyoruz. Hâlbuki herkesin yeşili ve ormanı korumak bu dünyada yaşamayı sevdiği kadar sevmeli ve korumalıdır. Güzel yaşamak ve hayattan sağlıklı yararlanmak için yeşili sev, ormanı koru, çoğalt, yaşat ki yaşayabilesin, nesillere miras bırakabilesin, anlayışında, bunun bilincine varan bireyler olmalıyız.

Hayatımızın gerçekten kalıplaşmış, süregelen yaşantılarında, piknik alanlarında her şeyi yiyip- içip berbat bir şekilde bırakmak, bizden önce ne kadar kötüye, biz de daha kötü bıraktığımızın farkına varmalıyız. Bizden önce ne kadar kötü, berbat olursa olsun, bizden sonra iyi bırakmalıyız. Çevremizi bakımlı, çöplerden arındırılmış bir şekilde, ağaçları yakacak olarak kullanmak değil de yaşayan bir birey, çocuk veya evlat olarak görmeliyiz. Zarar görmemesi için elimizden geleni yapmalıyız. Ormanlıklara öyle muamele etmeliyiz ki önce kendimizi, sonra çevremizi düzeltebilelim ve yaşanan bir yer olmasını sağlayalım.

Babamı yeşile ve ağaca verdiği değeri, önemini anlatmak ve örnek vermek isterim.

İlk olarak evimizin olduğu yerde kurak, hiç ağacın, yeşilliğin olmadığı bir bozkır, kurak bir yermiş. 1980 yılında evi yapıp, yerleştikten sonra, bir su kuyusu kazarak, sonra da deyim

yerindeyse, bir serap yerine çevirmiş, evin etrafını sebze ve meyve ağaçlarıyla yeşillendirmiş, yani kuraklığı canlandırmış. Şimdi yemyeşil bir vahaya çevirmiş. Şimdi ağaçlardan kuş sesleri, envai çeşit meyve ağaçları ve yetiştirdiği ağaçlardan göz gözü görmüyor.

Ama yıllar sonra şehirleşme adı altında, gelişim, altyapı adına, yol yapımından dolayı deyip ağaçlarını kestiler. Çocukları... Yani bizler, bir şey olmaz dedik. Yoldur topluma, insanlara, şehre katkısı yararı vardır, olsun yapsınlar dedik. Yani biraz umursamadan evet dedik. Hatta babamı biz ikna ettik bir bakıma... Ama babamızın yerine kendimizi koyup hiç düşünmedik. Bir bakıma bencillik ettik.

Babamız için bahçesi, ağaçları bir evlat, arkadaş ,eş, sırdaş , dert ortağı gibiydi. Babam bahçesine onca yıl emek verip, büyüten, canı gibi bakan, kışın soğuktan korumak için ağaçları naylonla saran, yazın kök kısımlarını kireçleyen

ve köklerini kazıp bakım yapan, su veren, aşı yapan bir bahçivandı aslında...

Ağaçlarının gölgesinde ailesi, evlatlarıyla, akrabalarıyla oturup sohbet ettiği, torunlarının koşuşturduğu, yaz sıcaklığında gölgesinde serinlediğimiz, semaver çayı eşliğinde dost sohbetlerinin yapıldığı, huzur alanı yapmıştı babam...

Öyle kolay olmadı, bir evladı gibi bakıp yıllarca büyüttüğü bütün ağaçlarına çok sahip çıkıyordu. Kesmemeleri için çok uğraştı.

İşte ağaç yetiştirmenin, büyütmenin ne kadar zaman aldığını ve zor olduğunu, yıllarca emek veren bilir. Onun için bu ağaç kesenler veya yok edip zarar verenler tespit edildiklerinde, en büyük ceza verilmeli ve zarar verdikleri alan kadar ağaç dikip yetiştirmeleri istenmelidir. Ağaç büyütülenler ki anlasınlar, ağacı, ormanı yetiştirmenin ne kadar yılda, ne kadar uzun sürede, onca uğraş, emek gerektiğini anlarlar ve bir daha cesaret etmezler umarım .

Bir söz vardır;

Bu hayatta bir yıllık plan yapıyorsan, bahçeye, tarlaya, ekin ek, sebze yetiştir.

On yıllık plan yaparsan, evinin bahçesini, çevresini yeşillendir, ağaçlandır.

Elli ve yüz yıl sürecek plan yaparsan iyi bir evlat yetiştir;
dünyada izin hep kalsın.

İşte her şeyin başı iyi bir nesil yetiştirmekle başlar. İyi bir insan topluma, doğaya yararı olan, saygılı, bilinçli, doğaya zarar vermeyen, yararlı, çevreye uyumlu, çevre dostu, çevresini koruyan, geliştiren, güzelleştiren bir birey olarak hayatta yol alır. Her şeyin başında, insanın birinci görevi bu kısacık hayatta yapabileceği iyi bir insan yetiştirmek veya iyi bir evlat bırakmak olmalıdır. Gerçekten insan gibi insan, içten, yapmacık değil, güzel bir neslinden izlerin kalması gerekir.

Hayata yatırım bu dünyada bizden bir eser veya geriye dönük olarak bırakabileceğimiz ve baktığımızda mutlu ve huzurlu olacağımız bir eser bırakmalıyız ya da eser bırakacak birileri olmalı bizden... Güzel anılmalı insan. Hatırlanması ve unutulmaması için gerekli güzellikler kalmalı bu hayatta bizlerden...

Toplum olarak, güzel yarınlar için saygı ve sevgiyle bakabilmek... Her birey üzerine düşeni yapmalı, yaşadığı alanı, çevresini, ormanı ve ormanlıkları korumalıdır. Güzelliklerin de, kötülüklerin de mimarı insandır. İyi bir nesil olmalıyız. İnsan yaratılanların en değerlisi olduğunu göstermelidir yaptıklarıyla yapacaklarıyla... Birer örnek olmalıyız, bizden sonra geride bırakacakları güzelliklerle hatırlanmalı insan.

Orman kendilerine zarar verecek, baltanın sapının kendi özünden olabileceğini nereden bilebilirdi ki. Yarınlarımız için, geleceğimiz için ormanlarımıza sahip çıkalım.

Mursel KOÇ

KÖK, GÖVDE VE DALLAR

Bir ağaca baktığınızda neresini görürsünüz? Gövdesini, dallarını yoksa köklerini mi? Ünlü İtalyan Ressam Domingo Notaro, 2005 yılında Ankara'ya bir sergi açmak için geldiğinde, bir vesileyle tanışmıştım. Kendisiyle uzunca bir sohbet etme imkânım oldu. Bana şunları söyledi; “Sizin, başka bir yere, başka bir ülkeye bakmanıza ihtiyacınız yok. Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ne bakmanız yeterli.” diyerek bir kâğıda hızlıca ağaç resmi çizdi ve dedi ki, “Siz, gövdeyle değil köklerle ilgilisiniz. Herkes ağacın gövdesini görür. Hâlbuki sizde kökleri var. Tüm kökler burada, bu müzede. Ben her geldiğimde bu müzeyi gezerim, oradan ilham alırım, bazılarını resimlerime yansıtırım,” demişti. Hatta Ankarada resim sergisi açmış ve basına verdiği demeçte de benzer ifadelerle Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde gördüğü her figürden esinlendiğini söylemişti.

Siz bir ağaca baktığınızda gövdesi mi görüyorsunuz; dallarını mı, köklerini mi, hangisini? Belki de, sizin kişiliğinize en uygun olan tarafını görüyorsunuzdur. Kökleri; tarihi, geleneği, gövdesi; duruşu, disiplini, dalları ise; büyümeyi, gelişmeyi simgeliyordur sizlere. Siz hangisisiniz? Hangisi olursanız olun, bunların arasında bir öncelik, sonralık yok. Veya en iyisi diye bir şey yok. Farklılıklar zenginliğimizdir. Belki de siz sadece tek bir ağaç değil, ormansınızdır veya her üçüne birden bakıp, aralarındaki ilişkiyi görüyorsunuzdur, kim bilir?

Ağaçların nakli de insanların göç hareketleri gibi mi acaba diye düşündürüyor bu satırlar. Kök, gövde ve dallar. Bir tohumdan büyüyen ağacı, köklerinden söküp, büyüdüğü topraktan alıp, çıkarıp başka bir yere, ülkeye, toprağa diktiğinde acaba meyve verir mi hepsi? Hepsi büyür mü? Sever mi toprağını, iklimini? Özler mi yeşerdiği toprağı, ülkeyi, iklimi, havayı? Geri dönmek, o toprakla buluşmak

ister mi? Dili olsaydı bize anlatsaydı. Ancak bazı kanıtlar var, benim de gözlemlediğim. İthal gelen bazı ağaçların, belediye tarafından dikilip bir süre sonra kuruduğu, yerinden sökülüp başka ağaçların dikildiğine tanık oldum. Köklerini mi salamadı, iklimine mi uyamadı? Bilemedim. O ağaçta bir canlı ve onunda kendine ait bir dili, bir haberleşme şekli vardır. Aynı diğer canlılar gibi, hayvanlar gibi. Bir kitapta okumuştum; orman yangınlarında, ağaçlar kendini korumak, türlerini devam ettirmek için bir protein üretilip, tohumlar yeşertip, tekrar filizleniyorlarmış. Yani yeniden doğmak gibi. İnsanda öyle değil midir? Küllerimden doğdum denir ya, işte tam da öyle. Ağaçların, küllerinden doğması gibi. Hayat bu; insan bazen bir orman gibi, bazen kül olmuş yeniden filizlenen bir ağaç gibi.

Bizim de gençlerimiz, yeşerdiği, büyüdüğü, gövde aldığı, köklerini saldığı, beslendiğı bu topraklardan başka ülkelere gidiyorlar. Farklı motivasyonlarla bu ülkelerden ayrılarak, başka ülkelere göç ediyorlar. Hep merak ediyordum, ne kadarı tutunabiliyor? Ne kadarı mutlu? Çünkü bir ağaç gibi yeşerdiği, filizlendiğı, beslendiğı, kök saldığı topraklar burası, ama sanki bir ağacın nakli gibi, gidip

başka bir ülkede tekrar kök salmaya çaba gösteriyorlar. İklimine, doğasına ayak uydurmaya çaba gösteriyorlar. Neden? Hâlbuki bir yerde okuduğum cümle gibi; “Bir insanın huzur bulabileceğı, istirahat edeceği yer başka bir ülkenin toprakları değil, başka bir insanın yüreğidir.” Neden sorunu hep sorup cevaplarını aramak lazım hep birlikte. Doğru soru setlerini oluşturup, doğru sorular sorup cevaplarını aradığımızda ancak geliştirebiliriz, büyüyebiliriz. Bir de sadece merak değil, nitelikli merak sahibi olduğumuzda.

Ne ormanlarımızı koruyabildik, ne de gidenleri getirebildik demeyeceğim. Karamsarlığa değil, umuda ihtiyaç var. Her zaman yapabiliriz, her şartta yapabiliriz.

Doğru soruları sorup cevabını arayanlardan olmak dileğiyle...

Sağlıcakla kalın hoşça kalın.

Mehmet Ali KESKINKILIÇ

HIRMANLI'DA SEKMEKLER

Tuğba BADEMCI

Bir köy orda uzakta. Şehir merkezine 117 km mesafede. Tüneller açılmadan önce 2, 5 saat, şimdi 1,5 saat uzaklıkta. Yolu var ama yıl 2023 , hala suyu yok. Pınardan su getirir köylüler. Pınar başı sohbetleri var hala. Telefon çekmez. Hani bir operatör diyordu ya “Türkiye’nin %97’si 4,5 G’li yaptık” diye. Bu köy %3’ün içinde...

Köyün adı Hırmanlı. Benim ailemin soyadı Sekmek. Ailemin oturduğu yere sekmek denirmiş, öyle alınmış soy isimleri.

Köy dediğime bakmayın, gözünüzün önüne çorak bir arazinin ortasında evler gelmesin, ben bir cennetten bahsediyorum. Dağ orman deniz manzaralı bir köy. Manzarasına doyamadığımız, bakanların güzellikten nefesi kesildiği bir köy. İnstada sponsorlu verilen reklamlarda yürüyüş rotası belirlenmiş, geziler düzenlenen bir köy idi.

Gözünü açıyorsun, tek gördüğün renk mavi ve yeşil. Odun ateşinde pişen çayını manzaraya karşı içiyorsun. Mavi ve yeşilden gözün kamaşıyor. Bakmalara doyamıyorsun. 4 km aşağıya , plaja iniyorsun, denize giriyorsun mis gibi koylarda. Sonra 4 km yukarı çıkıyorsun, köy havası. Taze sebze meyve, organik yemekler odun ateşinde pişen.

Her yer orman. Mis gibi hava. Baharda badem ağaçları gelinler gibi bembeyaz olur. Verimli topraklar, ne eksek çıkar. Toprak ana bonkör, insanoğlu gibi nankör değil. Çok şanslıydım ben bu cennetten köşe ile kan ve gönül bağım var. Faydalandım nimetlerinden. Huzuru içime çektim. Dinlenmeye ihtiyacım olduğunda koştum gittim.

Yıl 2022, cennette bir cehennem başladı. Adına yangın dediler, orman yangını, ben katliam diyorum, ben cinayet diyorum. Çok şükür can kaybı olmadı cümlesinin ardındaki canların öldürüldüğünü düşünüyorum. Belki haberlerde duymuşsunuzdur, Yeşilovacık yangını... Günlerce sürdü. Uyku uyumadık, elimizden bir şey gelmedi. Her an gelecek video bekledik. Video geldi, ağladık. Yardım istedik ama kimden, nereden! Belediye otobüs kaldırdı, gitsek neye yarar. Gidenler kazma kürekle müdahale ediyor yıl 2022. Teyzem arıyor, “Helikopter su atıyor sanki benzin döküyor,

yangın durmuyor, daha da artıyor” diyor. Evler tahliye ediliyor, oteller boşaltılıyor. Halk elle-riyle kazıyor toprağı bir ağaç kurtarabilir miyim diye. Yangın evleri köyleri yakmaya başlıyor. 4 taraftan genişler mi bir yangın, öyle genişliyor. Otobanı atlayıp karşıya geçiyor. İnanılmaz, kozalaklar öyle bir patlıyor ki yolun karşısını da yakıyor. Bu sefer dağa doğru ilerliyor, eğer dağı aşarsa arkası orman, durdulamayacak. Köyün muhtarın müdahalesi sayesinde duruyor. Aşağıda tarafta ise yakacak yer kalmadığı için sönüyor. Söndürülemiyor. Sönüyor. Doğal sınırına ulaşıyor çünkü. Denize dayanan orman yok oluyor. Vahşi yangın denizi yakamıyor.

Bir yol düşünün köyünüze çıkan, arkanız deniz, sağınız solunuz orman, önünüz dağ. Ağaçlar o kadar sık ki, deniz görünmüyor. Cenneti nasıl hayal ediyorsun deseler, tarif edeceğim yer bu yoldur. Şimdi ağlaya ağlaya gidiyorum aynı yoldan. Sağım solum yanık ağaçlar. Arkam deniz, artık deniz görünüyor yoldan çünkü orman yok. Köyümüz cennetti, dağ orman deniz manzaralı idi. Şimdi kaldı dağ deniz, orman yok. Ormandaki hayvanlar yok. Ormandaki kuşlar yok. Orman yok. Orman yok. Orman...

BİZ
BAŞKA
SEVERDİK

Beyda TOPAN

O sebepten başka sevemedik.”*

Sevmeler hep kişiye özgü. Ya sevimler? Sevginin değersizleştiğinden şikâyetlenirken tüm dünya sevmeyi mi unuttu, sevmenin hakkını vermeyi mi? Sahi neydi sevmek? Nasıl sevilirdi? Ne ile dolardı sevginin içi? Sevmenin hakkı nasıl verilirdi? Esas nokta sevmek mi, sevimler mi? Sevmek hepimizin harcı iken ya sevimlerin ağırlığını kaldırmak? Sevmek en kolayiyken sevdiğimizizi kabul etmek? Başkalarını severiz, hele de bam telimize dokunduysa türkü türkü yanarak severiz. Belki bir Neşet Usta olamayız ama kendi çapımızda yangınımızla kül oluruz. Ya sonra? Kendi yangınımıza sevdiğimizimizi de ortak eder miyiz? Ben yandıysam onlar da yansın, der miyiz? Yoksa şefkat mı ederiz sevdiğimizimize? Sevginin şanına yakışan hangisi? Akıl almaya bazen, şefkat

görmeye ise her zaman ihtiyacımız var, derken Sinan Canan ne demek istemiş olabilir? Herkeste cevaplar başka başka, bu yüzden herkes başka sever. Tam da bu sebepten başka sevemeyişimiz... “Besmele gibi sevmek, esirgeyip bağışlayarak...” Sevmeyi sevmek değil, sevdiğimizimizi besmele gibi sevmek... Sevmeyi bizi sevendenden öğrenmek... Şu an arka fonda Mazhar Alanson diyor ki: “...kelimeler paramparça. Yandım, yandım, yandım, yandım ah ki ne yandım... Baka baka doyamadım hem kokladım da...” kime yazılmış bu satırlar, nasıl bir sevgi ile? Kokusunu özlemek de dahil mi sevimlere? Kelimelerin paramparça olduğu bir yangında sadece bir ‘ah’ kâfi gelir mi? Susarak sevenlerin sevgileri burcu burcu kokar mı? Esirgeyip bağışlayarak severken sevgiler dile gelir mi? Hikmetleri kelimelerin kalbine indiren sevgileri de gönüllerde tomurcuklandırır mı?

*“Hep en kızdığımızda bile dilden gönle inmedi bedduamız,
Sevdamız kadar büyük yandı oysa canımız.”**

Kolay değildi besmele gibi sevmek! Her hâlini kabul edip her hâline “eyvallah” diyebilmek de her sevenin harcı değildi. En kızgın olunan anlarda bile bir “h” etmeden yutkunup devam etmek kolay mı? Bizleri en çok

sevenden öğrendik sevimleri. Hatalarımızı yüzümüze vurmaktan fark etmemizi bekleyen, fark ettiğimizde özür dileyerek telafi etmemize imkân veren, sevgisinin hatırına bizi bağışlayan En sevgiliden... Sahi, biz de sevebilir miyiz böyle? Ya sevebilir miyiz? Peki, böyle sevdiğimizizi idrâk edebilir miyiz? Sevimlerin ağırlığını kaldırabilir miyiz? Sevdiğimizimizi doya doya yaşayarak bunu kabul edebilmeye muktedir miyiz? Her bir soru bir sonrakine çengelini takıp peşinden koştururken şiirin son dizelerine gelir sıra:

“Biz başka severdik...O sebepten 'başka' sevemedik.”*

* Yasemin Kayıp’ın “Biz Başka Severdik” başlıklı şiirinin dizeleridir.

HAYALETLERİN OYUNU

"Hayata karşı zayıf olan ben kendimim, beni altüst eden, benimle hiç alakası olmayan, biricik şeyleri ortalığa döküp saçan hayat..."

Ulus Baker

Çoğunlukla rutin yaşamlarımızda, genelde kendi köşelerimize çekildiğimizde korktuklarımız zihnimize doluşmaya başlar. Ne kadar kovmaya çalışsak da yerlerinde kalmaya o kadar fazla direnç gösterirler. Onların tiyatrosu açılır âdeta ve genelde kendimizin başrolde oynadığı tragedyamızı seyretmeye başlarız. Hayaletler önce sevimli gözükür tanıdık oldukları için. Hatta belki içimizde sızlayan bir özlem bile duyumsamaya başlarız. Fakat onların hortlak hâline dönüşmesi çok uzun sürmez. Artık onlar durduğumuz her an kapımızı çalıp, izin bile istemeden devamlılık gösteren korkularımız hâline gelmiştir bile.

Frene bastığımızda ortaya çıkan bu hortlakların tiyatrosunu izlememek için, arabamızı hızlı, daha hızlı kullanmaya çalışır, koşuşturmalarımızı nesnelere bağlar, modern dünyaya ve kapitalizmin bizi esir kılan şovuna sırtımızı dayandırırız. Başka çaremiz yoktur âdeta. Bizler, özne olmakla nesne olmak ve hizmet eden ile hizmet alan olmak arasındaki, aslında sınırları çok da belli olmayan bu rekabeti ya da dayanışmayı ölümüne sürdürür, bunun da adına "yaşamak" deriz.

Gerçekten bize masum hâlde gösterilmiş, ya da içinde saf rolü oynamak zorunda kaldığımız bir sistemin tamamen kurbanı olmayı seçip, kendiliğimizin faili mi oluruz.? Yoksa kendiliğimiz tasarımı önümüze serip, onunla yüzleşmeyi mi seçeriz? Çoğumuz, yaşarken öğretilmiş bir mutlaklığın sürekli devam etmesinin zorunluluğu ile yaşamımızın bittiğinin farkında bile olamayız. Dolayısıyla bazen kurban olmak, dışarıdan acıma ve merhamet duyguları uyandırması beklenen ve zor gözükken bir durum olmasına rağmen, aslında büyük bir kaçış, kazanç, hatta anlamsız bir konfor olarak da değerlendirilebilir.

Hayaletlerin zihnimize doluşmasını bu koşuşturma içinde bazen fark edemeyiz. Olması gereken gibi hareket ederken, konuşurken, çalışırken, yığarken, biriktirirken, harcarken, tüm nesnelere sahip olmaya çalışırken, doyurulmamış ya da fazla doyurulmuş arzularımızın, içimizdeki gerçekliğe nasıl ulaşmamızı engellediğini anlayamayız bile. Var olduğumuzu zannederiz, ama aslında öznelliğimiz kaybolmaya yüz tutmuştur bile.

İçimizde kapatılmamış ne kadar çok dosya varsa, tamamlanmamış ne kadar fazla bölünmüşlük varsa, hayaletlerden kaçışlarımız da o kadar fazla olacaktır. Yüzleşmemiz gerekenleri ertelememiz bizi varoluşsal gerçekliğimizin zenginliklerini de görmemizden alıkoyar. İçimizdeki artık tozlanmış raflardaki resimler, anılar, üstünü kapattığımız hesaplaşamadığımız yaslar olarak, oralarda anahtarlarının bulunmasını beklerler. Hayaletlerimiz bize anahtarların yerini gösterdikçe, bizler ertelenmiş, görmek istemediğimiz acılarımızın tiyatrosunu izlemek zorunda kalırız. Yaslarımız; mazide kalanlarımız, yaşayanlarımız, ölülerimiz, anılarımız birer birer canlanır. Artık korkular, paraya, hırsa, idealizme, izolasyona, dürtüsellığe ve bize zarar veren bağlara dönüşmeye başlamıştır bile.

Yüzleşemediğimiz her bir yasımız, bize ait olanların da içinde olduğu parçalanmalarla, sanki bütünmüşüz gibi görünmeye, bütünmüşüz gibi ilişkiler yürütmeye, ötekiler tarafından nasıl iyi gözükmemizin sağlanacağına, kutsal sayılabilecek bir biricikliği korumak için yaşamımızı nesnelere adamaya kadar, bizleri götürür. Anahtarları deliğe sokup kapıyı açmamayı tercih ettikçe, var oluşumuz her zaman bir darbe, bir darbe daha yer ki, sonunda neden yıkıldığımızı anlamayana kadar bu böyle devam eder.

Varoloşçu yazarlardan Victor Frankl, büyük eseri İnsanın Anlam Arayışı'nda varoluşsal özü anlatırken yaşam anlamının üç yolla keşfedebileceğini söyler:

- 1) Bir eser yaratarak ya da üreterek
- 2) Bir şey yaşayarak ya da bir insanla etkileşerek,
- 3) Kaçınılmaz acıya ilişkin bir tavır geliştirerek. (Akt.Psikeart izolasyon, syf 86)

Dolayısı ile var olmak zahmetli bir mücadeledir. Yüzleşmeler, üretmeler, eylemler ve kabullenmeler gerektirir ki, yaşamın anlamını ve derinliğini kavrayabilelim. Yaşamı olumlamak ve hayaletleri ortadan kaldırıp kendimizi seyretmek, iyilikleri, güzellikleri ve anlamı da görmemizi daha fazla sağlayacaktır. Hem de bir tragedya dönmüşmeden...

ORMAN

Halit DURSUN

Yeşili turuncuya gürgen yelpaze dalı
Candır insana, hayvana doğanın halısı
Mirastır geleceğe nefestir yeşili çami
Koruyalım ormanları kalsın dede mirası

Şifadır kozalağı, tutar erozyonu toprağı
Yuva olur herkese şifadır otu mantarı
Serinletir insanı akar şelalesi suyu, çınarı
Vatandır orman, onda bulur herkes hayatı

Anne gibi besler şifalı otu ile aslanı ceylanı
Büyümez kolayca fidan vardır onun da sırrı
Geleceğe en güzel miras dikersen bir fidanı
Dua eder sana insanı yuva kuran hayvanatı

Emek ver zaman ver koruyalım ormanları
Kıyamet kopsa bile dik elindeki bir fidanı
Şefaata edecek sana dalındaki kuşu, arısı
Vatanı vatan eden koruyalım ormanları...

BAĞ- -BA KÖK- KÖK

Bu ayın konusunun “orman” olduğunu öğrendiğimde ormanları, yani ormanları oluşturan bireyleri; ağaçları düşündüm. Birbirine zarar vermeden büyüyen gözümüzün gördüğü muhteşem renkler, gövde ve dallar bir de göremediğimiz ama orada olduğunu bildiğimiz kök-ler. Ve sanki o köklerin hepsi, toprağın altında birbirine bağlı. Bana göre kökler ve bağlı olmak ormanın temelini oluşturuyor. İnsanlar da öyle değil mi? Bir bağ ile başlıyoruz yaşama. Bebekken bir kordon bağı ile anneye bağlanıyoruz. Anne ve babamızın sağlıklı bağı bizim dünyayla olan bağımızın temelini oluşturuyor. Doğarken fiziki bağımız kesilmiş gibi görünse de bebekken hep annemizin kokusuna, kucağına muhtaç ve bağlıyız. Kalbi bağımız da zamanla başlıyor annemizle, babamızla ve biz büyürken bize eşlik edenlerle.

Zamanla büyür, yetişkin oluruz, uzun yıllar okula gider, yeni insanlar tanır ve sınıf arkadaşlarımızla ve öğretmenlerimizle bağ kurarız, çünkü emek vermek ve birlikte zaman geçirmek bizi birbirimize bağlar. Hepsiyle farklı farklı olur bu bağ. Bazen bağ hemen koparken bazen aylar yıllar mesafeler araya girse de kopmaz. Bazen bir zamanlar gözüne se-verek baktığımız birisiyle gerçek bir bağınızın olmadığını anladığımız bir an gelir, bazen yanınızdan geçse farketmeyeceğinizi düşündüğünüz bir insanın gözüne bakarak keyifle saatler geçirebildiğinizi sezdiğiniz bir an. Ve bu anlar bize içten içe bağın gerçekte ne olduğunu sorgulatır.

İnsanı oluşturan üç temel alandan bahsediliyor bugünlerde. Ruh, zihin ve beden. Ve hayata sağlıklı keyifle devam edebilmemiz için bu üçünün dengede olması gerekiyor. Birinin dengesiz hâli diğerlerini de olumsuz etkiliyor, birinde yaptığımız iyileştirmeler diğerlerini de olumlu yönde etkiliyor, geliştiriyor ve güçlendiriyor. Hayati fonksiyonlarımızın devam edebilmesi için yani bedenimizin sağlıklı hayata tutunabilmesi için nasıl suya ve sağlıklı besine ihtiyacı varsa ruhumuzun da yaşamda kalmaya devam edebilmesi için sağlıklı ilişkilere ihtiyacı vardır. Zihnimizin sağlıklı düşünebilmesi için sağlıklı beden ve ruh ise olmazsa olmaz.

Tüm bunların dengede ilerleyebilmesi için ise ‘bağ’ lanmaya ihtiyacımız var. Çünkü bizler insan fitratına sahip varlıklarız. Bir kelebek gibi doğup, yuvadan uçup başımızın çaresine bakamıyoruz. Ruhumuz var, anlamak, anlaşılma, sevmek, sevilme, dinlemek, dinlenilmek, var olmak, kendini gerçekleştirebilmek gibi kaygılarımız, isteklerimiz var. Tüm bunları düşünüp anlayıp tartışabilen bir zihne sahibiz ve kalbimiz yaratıldığı ilk andan beri yalnız atmıyor, tek atıyor ama hep birisinin yanında güven bağı içinde atmak istiyor. Anne kordonu, baba kucağı derken dostlarla, arkadaşlarla daha bi var oluyoruz ve bu şekilde kalbimiz güven bağı içinde atmaya devam ediyor.

Bazılarımız işiyle ciddi bir bağ kurar. Öyle kuvvetli bir bağ oluşturur ki içinde, doğru zamanı ve emeği verdiği için işinin en iyilerinden olur. İşinin gereklilikleriyle sağlıklı bağ kurmuştur çünkü. İşine

Rüveyd

BAĞLANMA - KÖKLENME

bağımlı olmuştur demiyorum. Tüm zamanını yaşamının tek gerçeği oymuş gibi ruh, beden ve zihin dengesini bozarak işi hayatının yegane amacı yapanlarla; işiyle sağlıklı bağ kuranlar bambaşka bir dengede yaşıyor elbette. Sağlıklı bağ ile bağımlı olma halini karıştırmak gerekiyor. Bağ bizi beslerken, bağımlı olmak içten içe çürütür. Tek bir kurumda senelerini geçirmeyi bazıları köhnemişlik olarak algıırken bazıları ise orada köklenmek olarak algılıyor. Daha kabul görmüş, bilinmiş olmanın rahatlığı da buradan geliyor belki de.

Dengeli bir ruh, zihin ve beden insanı en iyi versiyonuna ulaştıracak şeydir bu sebeple de hayatı bir yol arkadaşı ile yürümeyi seçiyoruz. Sağlıklı bedenimiz ve düşünen zihnimiz, diğer yanımızın yani ruhumuzun yanına bir arkadaş arayarak dengesini kurmayı amaçlıyor muhtemelen. Çünkü yaşamın içinde yakın bir bağ kurmadan bir tarafımız eksik kalyormuş gibi hissediyoruz.

İnsan tek başına tam ve bütündür. Yani bir elmanın iki yarısı sözü bu anlamda bir safsata olabilir. Tam ve bütünlüğümüzde, kendi bireysel mükemmelliğimizde bir başkası ile keyifle yol almayı, yaşam yolculuğunun yalnız geçmemesini istemek, fitratımızın doğası aslında. Günün nasıl geçtiğini sormak, dinlemek, anlatmak, havanın sıcaklığını soğuşunu, gidilen yolun nasıl hissettirdiğini konuşmak, yol durumuna dair mütalaalar yapmak, yol esnasında değişen zaman dilimlerini, geceyi ve gündüzü anlamlandırmaya çalışmanın yalnız yol almaktan daha cazip gelmesi insanın bağlanma ihtiyacını tamamlayan bir unsur sayılabilir. Bu birinin bizi tamamlaması değil tam olan iki bireyin sağlıklı bağlanarak ruhsal bir bütünleşme yaşamasıdır.

İlkokullarda öğretildiği gibi insan sosyal bir varlıktır ve huzur bulması, mutlu olması için beden, ruh ve zihin dengesine muhtaçtır. Hayata sadece yiyip içmek için değil, var olmak, düşünmek ve diğer canlılara katkı sağlamak için gelir. Bunu yapabilmesi için de diğer canlılarla bağ kurması gerekir ve belki bulunduğu yerde bir miktar köklenmesi.

Sözün özü, fidan doğru toprağa ve doğru ağaçların yanına dikildiğinde yeşerir büyür ve ağaç olur, yani doğru bağlanır ve köklenir. Bu şekilde ormanın değerli bir parçası olduğu gibi, yanındaki ağacında en iyi dostu olur. Yani doğru koşullar ve çevreyle birlikte doğru insanla olduğumuzda, onlarla sağlıklı bağlandığımızda bulunduğumuz yere köklenmemiz kaçınılmazdır..

la H. ÇEBİ

ATATÜRK VE ORMAN

Bir ay önceki dergimizin konusu Atatürk idi, bu ayki konumuz , orman. İki konuyu dilim döndüğünce anlatmaya çalışacağım.

Bir bozkır kasabası olan Ankara'yı modern bir şehir haline getiren Atatürk, günümüzde fazlaca sözü edilen "şehircilik" ve "çevre" kavramlarına o yıllarda yapmış olduğu çalışmalar ve örnek davranışlarıyla ışık tutmuştur.

Her gittiği yerde ağaçlandırmaya büyük önem veren Atatürk'ün, Ankara'yı çağdaş bir kent olarak görme arzu ve özlemi kentin olabildiğince yeşillendirilmesi çalışmaları, doğaya ne kadar önem verdiğini gösteriyor. Ağacı, doğayı sevmesinin en belgin örneklerinden birisi ise Atatürk Orman Çiftliği'dir.

" Yeşil görmeyen gözler renk zevkinden mahrumdur. Burasını öyle ağaçlandırınız ki, görmeyenler bile yeşillikler arasında olduğunu anlasın" diyen Atam, görmeden de her yıl birçok ziyaretçiyle dolup taşan Anıtkabir'in çevresindeki o yeşil alanlar dikkat çekiyor. 24 ülkenin fidanlarıyla yeşeren bu yer 750.000 m2'lik bir alana sahip. Anıtkabir'in tepesinde bulunan ve bu önemli kabri saran yeşil alanın ismi " Barış Parkı. " O görkemli yeşillik göz kapalıyken farketirir kendini.

İnsanların ve canlıların hayatını devam ettirebilmesi için doğa olmazsa olmazdır. Tüm canlıların yaşaması için gerekli koşullar doğada sağlanır. Ancak insan için hayati önem taşıyan doğa,insanlardan hak ettiği değeri göremez. Ormanlarımız akciğerimiz gibidir, orman yangınları için daha dikkatli olmalıyız, önce kendimiz duyarlı olalım .

İnsan düzeldiği zaman dünya kendiliğinden düzelecektir, bununla ilgili okuduğum hikâyeyi anlatayım.

Adam, bir haftanın yorgunluğundan sonra pazar sabahı kalktığında bütün haftanın yorgunluğunu çıkarmak için eline gazetesini aldı ve bütün gün miskinlik yapıp evde oturacağını düşündü. Tam bunları düşünürken oğlu koşarak geldi ve sinemaya ne zaman gideceklerini sordu. Baba oğluna söz vermişti bu hafta sonu sinemaya götürecekti ama hiç dışarı çıkmak istemediğinden bir bahane uydurması gerekiyordu.

Sonra gazetenin promosyon olarak dağıttığı dünya haritası gözüne ilişti. Önce dünya haritasını küçük parçalara ayırdı ve oğluna "Eğer bu haritayı düzeltebilirsen seni sinemaya götüreceğim," dedi.

Sonra düşündü; " Oh be kurtuldum, en iyi coğrafya profesörünü bile getirsen bu haritayı akşama kadar düzeltemez."

Aradan on dakika geçtikten sonra oğlu babasının yanına koşarak geldi ve "Baba haritayı düzelttim, artık sinemaya gidebiliriz" dedi. Adam önce inanamadı ve görmek istedi. Gördüğünde ise hayretler içinde kaldı ve bunu nasıl yaptığını sordu.

Çocuk şöyle cevap verdi: "Bana verdiğin haritanın arkasında bir insan vardı. İNSANI DÜZELTTİĞİM ZAMAN DÜNYA KENDİLİĞİNDEN DÜZELMİŞTİ. "

En değerli mirasımız kıymetli ormanlarımız...

Emine Selcan AYZAZ

YAŞAM KAYNAĞIMIZ, ORMANLARIMIZ

Ormanlar, yaşadığımız gezegenin oksijen depoları, yani akciğerlerimiz. Dışarıdan baktığımızda uçsuz bucaksız yeşillikler görünse de içinde binlerce canlının, ağacın yaşadığı gizemli dünyamız... Binbir çeşit ağacının kardeşçe, özgürce, uçsuz bucaksız gökyüzüne uzanan güzellikler... Peyzaj mimarlarının bile yapamayacağı müthiş tasarımlar.

Dünyada şehirleşmenin, betonarme yapıların insanları yormaktadır. Teknolojinin kolaylaştırdığı, betonarmenin sunduğu konfora rağmen, insanoğlu yeşile, doğaya hasret kalarak, zaman buldukça, koşmak, doğa yürüyüş yapmak, kamp kurmak, piknik yapmak için, bir gün bile olsa şehrin konforundan kaçarak rahatlamak için gittiği gizemli yaşam alanları, nefes alma mekânları...

Ressamların bile yapamayacağı dört mevsimin farklı farklı renk tonlarıyla bir kartpostal görseli sunduğu yerler... Her mevsim yeşilin, sarının turuncunun her tonunu içinde barındıran cennet mekânlar. Yaşamın devamı için hava ve su kaynaklarının anavatanı... Yeryüzünde yaşayan insanlar, hayvanlar için yaşam kaynağı, doğal kaynakların merkezi, soluduğumuz havanın, içtiğimiz suyun, yediğimiz mantarların, yaban hayvanlarının merkezi, dört mevsimin anahtarı...

Kış aylarında çığ düşmelerini engelleyen bariyerler, yağışların fazla olduğu sel felaketleri olduğunda açtığı vadilerde yolunu bulan sel suları, toprak kayması ve heyelanların olmazsa olmaz stoperleri... İçinde binlerce şifalı bitki bulundurarak insanlığa hizmet eden şifahaneler... İçinde barındırdığı envai çeşit hayvanlar; geyiğinden, karacasına, ayısından, domuzuna, kurdundan, tilkisine, kartalından, atmacasına, sincabından, ağaçkakanına birbirine hizmet eden müthiş bir ekosistem...

Siz hiç ormanda gezerken bastığınız toprağın mis gibi kokusunu içinize çektiniz mi? Gözlerinizi kapatıp ormanın sesini dinlediniz mi? Gökyüzüne uzanan binbir çeşit ağacın arasından içeriye sızan güneş ışınlarını sızışını gördünüz mü? Orman içinde gürür gürür akan soğuk sulardan içtiniz mi? Kuş cıvıltılarını, yaprak kıpırtılarını, yeri geldi ince ince yağın yağmurun yere düşerken çıkardığı o müthiş sesini, ardından ormanı kaplayan mis gibi toprak kokusunu içinize çekti, ciğerlerinizde çam kokusunun ferahlığını hissettiniz mi? Bir ağacın dibinde, yaprakların arasında çıkmış beyaz benekli kırmızı mantarları, küçük kırmızı, mis kokulu dağ çileklerinden toplayıp yediniz mi? Ormanda yürüdükçe attığınız her adımda yaprak ve çalı kırıntılılarından çıkan sesi dinleyip, huzur buldunuz mu?

Doğada her canlının bir görevi vardır. Her canlı dünyadaki ekosistemin zincirinin halkasıdır. Ormanlar içinde yaşayan, en sevdiğim Ağaçkakan'dan bahsedeceğim sizlere; bir ağaçkakanın saniyede 16 kez ağaca darbe vurarak ağaç kabuğundaki tırtılları yemek, yuva yapmak ve karşı cinse ben buradayım, demek için gagasıyla ağaca vurarak ses çıkartmasını hiç gördünüz mü?

Sincaplar ormanda gezerken ağaçtan ağaca geçerken görebilirsiniz. Sincaplar ve ağaçlar birbirlerine çok

yakın bir ilişki içindedir. Sincaplar ağaçların tohumlarını dağıtmak ve ormanın temizlenmesinde önemli rol oynarlar. Sincaplar meşe palamutlarını, tohumları ve diğer bitkisel besinlerle, genellikle ağaçlardan toplayıp kış için yiyecekleri depolamak için toprağa gömerler ya da yuvalarında saklarlar. Ancak her zaman tüm besinleri bulamazlar ve yerlerini unuturlar. Bu nedenle gömülen besinler kış boyunca toprağa karışır, yeni ağaçların büyümesinde rol oynarlar.

Ormanların olmazsa olmazları kırmızı karıncalar. Siz hiç orman içinde kırmızı karınca öbeklerini gördünüz mü? Muazzam bir şekilde toprağı havalandırmak için canla başla çalışan müthiş bir ekiptirler. Ormanların gönüllü koruyucu askerleri, orman zararlılarının en büyük düşmanı olarak bilinirler. Aslında ormanın muhafızlarıdır kırmızı karıncalar... Zararlı böceklerin lavralarını araştırarak zarar veren tüm böcekleri, tırtılları, yaprak arılarını ve bitki bitlerini yiyerek orman ekosistemine önemli katkı sağlarlar.

Aslında hepimiz doğanın bir parçasıyız. İnsan, ağaç, orman, kuş evreni ortak kullandığımız koruyucularız. Ormanlar gezegenimiz için çok önemli yere sahiptir. En önemlisi de yaşam kaynağımız olup, havayı temizleyip, su döngüsünü oluşturduğu en kıymetli yaşam merkezlerimizdendir. Böyle muazzam bir sisteme sahip olan ormanlarımıza sahip çıkmalıyız.

Nazım Hikmet RAN'ın dediği gibi;

Yaşamak bir ağaç gibi tek ve hür,

Ve orman gibi kardeşesine,

Bu hasret bizim...

Ormanlarımıza hasret kalmamak dileğiyle...

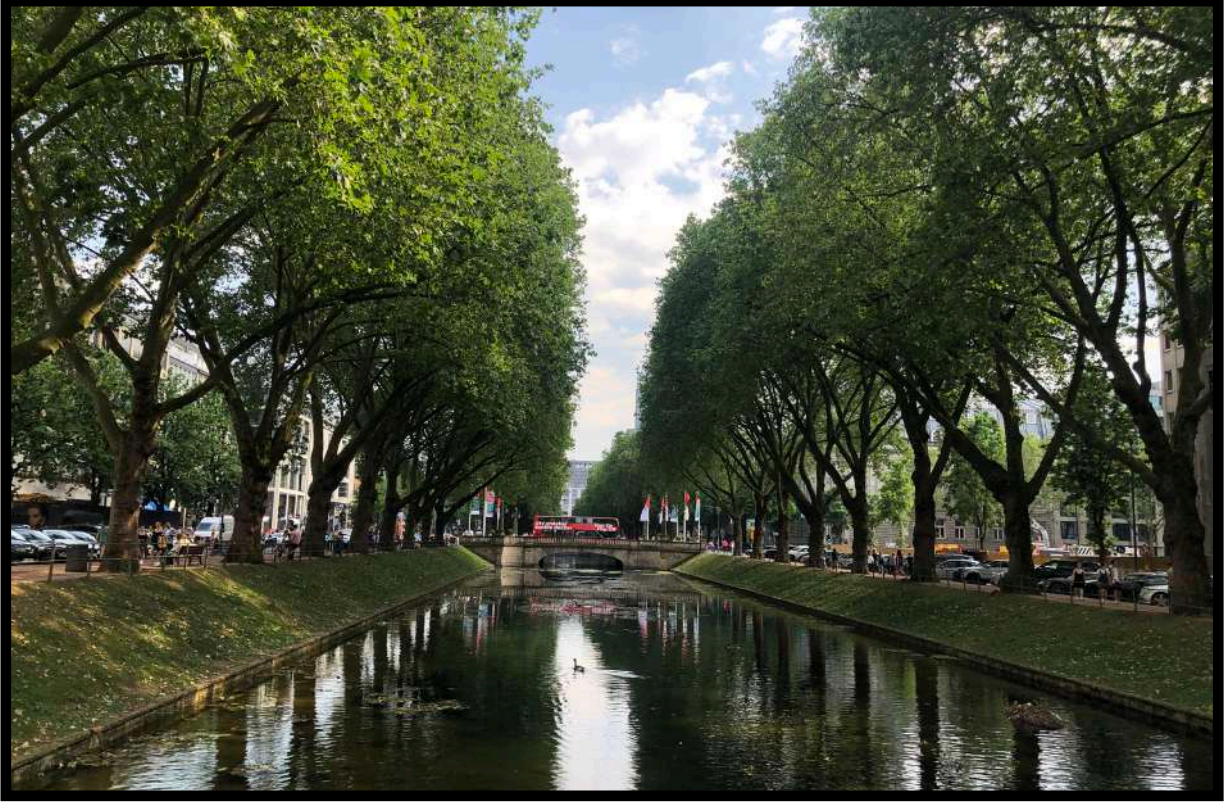
Rafiye KALAYCIOĞLU

EYLÜL

Eylüldü yine zaman son buluşlara gebeydi
Ya da gidişlere yas tutan bir mevsimdi
Ağaç vazgeçiyordu ihtişamından
Soyunuyordu çırılçıplak savunmasız ve yapraksız
Acımasız bir zamana küsmüştü sanki
Kök salıyordu derin sessiz, yeniden doğacaktı
Baharın habercisini bekliyordu
Anne karnında doğumu bekleyen bir ceninin sessizliğiyle,
Bir gözyaşıydı yaprakları, toprağa süzülüyordu.
Belki de öldürülen dostlarına ağlıyordu, acımasız ve haince
Söyleyemiyordu yine doğası gereği sessiz bir esintiyle.
Eylüldü yine zaman son buluşlara gebeydi
Baharın habercisini bekleyecekti
Sevgiliyi bekleyen bir hasretli gibi
Akreple yelkovan sıralı vuruyordu, zamanı döver gibi
Eylülde bu zamana denk gelmişti işte
Kuşlarda göçüp gidiyordu eylülde
Doğa bütün heyecanlara küsmüştü
Bir hüznü arzuluyordu sanki
Yağmur yağıyordu; eylülü ağlatan neydi?
Bahara aşıktı belki, önü de kıştı şimdi oda gelmeyecekti
Eylül küsmüştü işte son buluşlara, gelmeyeşlere...

Elif GÜZEL

SİZDEN GELEN

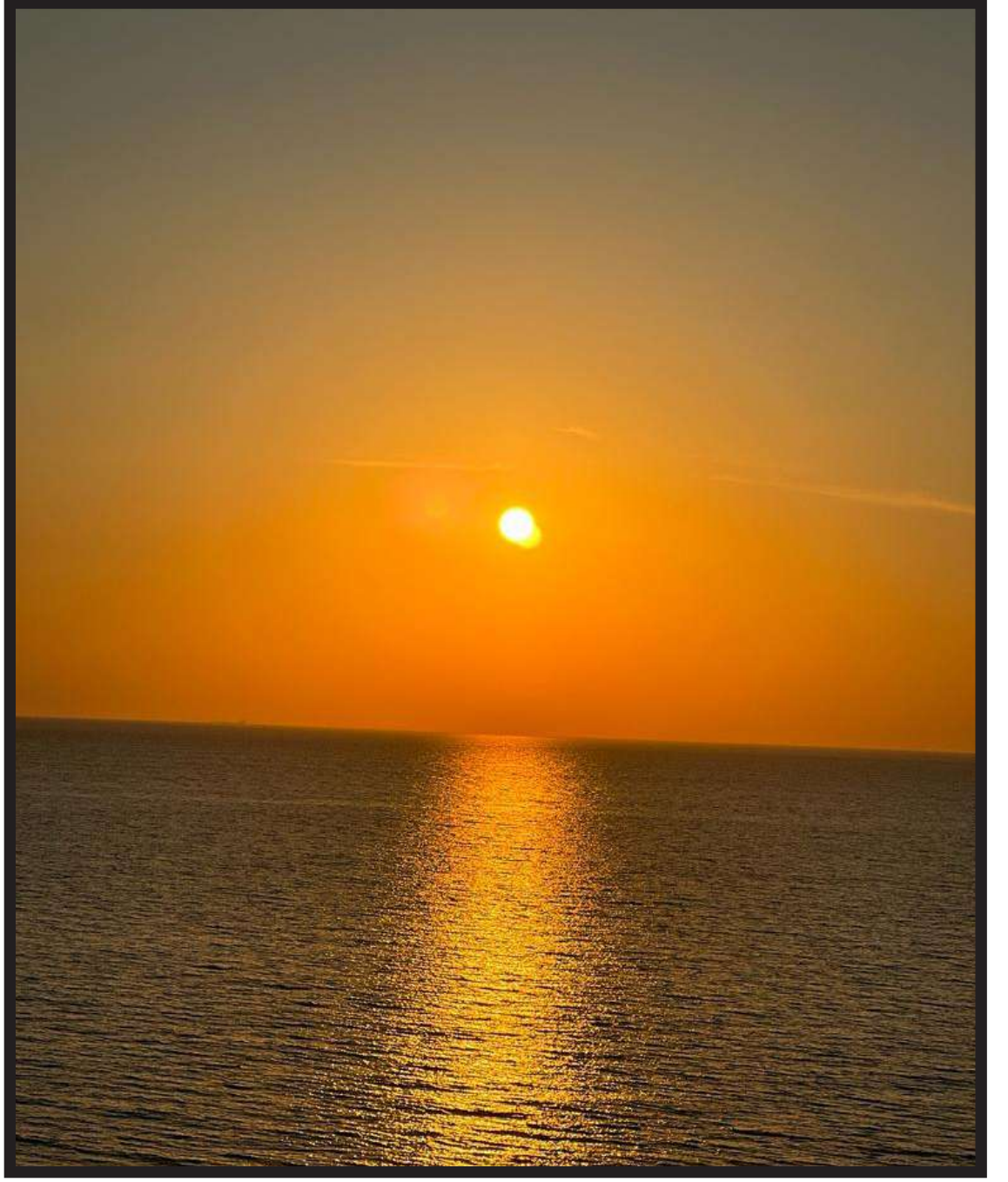

BEYDA TOPAN

RAFIYE KALAYCIOĞLU

FOTOĞRAFLAR

MÜRSEL KOÇ

Şahsen ben insanları yargılamak yerine, onları anlamaya çalışmaktan zevk alıyorum.

Stefan Zweig

Güvenli sularda fazla yüzdüm. Şimdi boğulma vakti.

Sylvia Plath

“Her şeyden hoşlanman gerekmez.
Yalnızca anlamalısın.”

Ernest Hemingway

Neşeli manzaraların altında hüznün yattığı görülür.

Nikolay Gogol

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

 Geleğimiz Kitapta

 @geleğimizkitapta